

Gloednieuw Frans bedrijf blijft door protest van omgeving op 500 koeien steken

Op naar duizend koeien

Duizend koeien en duizend hectare. Hoewel het Franse bedrijf Côte de la Justice over het juiste evenwicht in productiefactoren beschikt, strandden de bedrijfsleiders door protest van de omgeving op 500 koeien. De duizend halen is een kwestie van tijd.

tekst **Annelies Debergh** foto-impressie www.veeteelt.nl

La ferme de mille vaches'. In Frankrijk is het duizendkoeienbedrijf een begrip geworden, zo leert Google al snel. Er is er maar één in Frankrijk en toch riep juist dat bedrijf het afgelopen jaar een storm aan protest op. 'We hebben hier de meest ongelooflijke taferelen meegemaakt: de melkinstallatie is ge-

saboteerd, de muren waren volgespoten met graffiti, het was een complete chaos.' Michel Welter (48), bedrijfsleider op het Franse bedrijf met duizend koeien in Drucat nabij Abbeville, heeft wat dat betreft een bizar jaar achter de rug. De komst van dit melkveebedrijf ontkende een fors debat rondom megabe-

drijven in Frankrijk. Het resultaat was een golf van verontwaardiging. De fijnmazige afsluiting met drie keer prikkeldraad om het hele bedrijf spreekt voor zich. 'We kregen alle nodige toelatingen en vergunningen om te bouwen voor duizend koeien. Pas achteraf kwam de uitspraak dat we bij vijfhonderd koeien moesten ophouden met groeien. De stallen stonden er intussen wel.'

Eén tankwagen melk per dag

Michel Welter blikt vol onbegrip terug op de voorbije zes jaar en zucht. 'Met de verkiezingen in aantocht is ons bedrijf onderwerp geworden van politieke debatten. Stel je voor: een bedrijf van duizend koeien als uithangbord van de politieke campagne.'

Het duizendkoeienbedrijf is van de grond af nieuw gebouwd en ligt centraal op zeshonderd hectare beschikbare grond

De koeien komen drie keer per dag in de 50-stands buitenmelker

vlakke van 1000 hectare ter beschikking hadden.' In gesprekken over omvang werden alle opties bekeken en vergeleken. Zelfs buitenlandse studies kwamen eraan te pas.

Michel Welter somt de schaalgroottes op en begint met de kleinere familiebedrijven. 'Tot tweehonderd koeien kun je het met alleen eigen arbeid aan, daarboven heb je externe medewerkers nodig', stelt Welter. 'Pas boven de vijfhonderd koeien krijg je echt schaalvoordelen, met name op personeelsgebied. Dan zijn er weer meer mensen in dienst.'

Met zeshonderd hectare rondom de bouwplek was de keuze van deze locatie logisch. De vraag waarom gekozen is voor duizend koeien is bijna even simpel te beantwoorden. 'De bedoeling is om één tankwagen melk per dag te produceren. Daar mikken we op.'

234 meter lange stal

In de stallen van het splinternieuwe bedrijf van maatschap Côte de la Justice lopen nu 500 melkkoeien. Met een ruimere opzet voor ogen is een deel van de 234 meter lange stal nog niet in gebruik. Een voerhek en comfortligboxen van flexibele kunststof met diepstrooisel op basis van kalk-stro-water tonen aan dat het welzijn voor de koe leidend was in het bouwconcept. 'We hebben de structuur en de opzet van het bedrijf laten uitdenken door een Duits studie bureau', vertelt Welter. 'Een Belgische bouwfirmma heeft de plannen uitgewerkt en de stallen uiteindelijk gebouwd.'

De keuze voor buitenlandse partners gebeurde bewust, geeft Welter aan. 'Door de melkquota zat de ontwikkeling van bedrijven hier in een wurggreep. Wie meer koeien wilde melken, moest enkele burens overnemen door samenwerkingsverbanden op te richten, maar dat lukte niet zomaar. Hier vind je geen bedrijven van tweehonderd koeien. Ze zijn er gewoon niet. Dat heeft ook tot gevolg dat

Michel Welter

Michel Welter is bedrijfsleider van het gloednieuwe Franse Côte de la Justice, dat vijfhonderd koeien melkt. Het doel is het melken van duizend koeien.

Aantal koeien:	500
Gepland aantal:	1000
Geplande productie:	10 miljoen liter
Hoeveelheid land:	1000 hectare

hier in Frankrijk geen kennis voorhanden is voor grootschalig melken. In het buitenland is dat wel het geval.'

In de ligboxenstal valt de keuze voor eenvoud op. Zo zijn alleen de buitenste spanten gegalvaniseerd, de rest is geverfd. Ook is het dak met metalen profielplaten niet geïsoleerd en is de dichte vloer ter plekke gestort en later weer gefreesd om de beloopbaarheid te verhogen. Met mestschuiven wordt de mest in twee afstortgangen afgevoerd. 'We hebben voor enkele dagen mestopslag. Als er een probleem optreedt met een van de mestpompen, dan kunnen we de mestproductie enkele dagen bufferen.'

Bouw biovergister

Momenteel gaat alle mest meteen door een mestscheider. De dikke fractie komt op het land en de dunne fractie wordt opgeslagen. Alle mest kan integraal op de eigen grond worden afgezet. 'De bedoeling is om binnenkort een biovergister te bouwen voor de productie van energie. Dan wordt het verwer-

Zes jaar geleden al waren de plannen gemaakt om de krachten te bundelen en dit bedrijf op touw te zetten. 'De regio telt vooral akkerbouwgewassen, zoals suikerbieten, aardappelen en granen.' Michel Welter wijst op de landbouwstructuur in Picardië. 'Hier waren nooit echt veel melkveebedrijven en met de opgang van de akkerbouwmarkten enkele jaren terug zijn nog eens veel melkveehouders gestopt. Dat zette ons destijds aan het denken om een groot koeienbedrijf op te richten.'

De eigenaar van het melkveebedrijf, Michel Ramery, is in de bouwsector actief. Hij had zelf een melkveehouderij met honderd melkkoeien en wilde daarin verdergaan. 'Samenwerking met acht mensen zorgde ervoor dat ze een opper-

Vijfhonderd melkkoeien in de stal met ruimte voor duizend dieren

Om gemakkelijke koeien te fokken is gekozen voor driewegkruisingen

De kalverhutten bevinden zich achter de zorgstal met volledige strohuisvesting

De opslagruimte voor enkelvoudige grondstoffen

kingstraject van de mest weer anders.' Alleen de zorggroepen met de hoogdrachtige, de pasgekalfde en de zieke koeien verblijven in een strostal. In de eerste fase van de droogstand zitten de koeien in een ligboxenstal met diepstrooisel. Die vier specifieke focusgroepen bevinden zich vlak bij de melkstal, achter de wachtruimte. Vlakbij staan ook de individuele kalverhutten en groepshutten. Welter: 'De kalveren blijven tot drie maanden op dit bedrijf en gaan na die tijd weer naar de oude locatie tot kort voor kalven. Zodra dat kan, komt alles op deze plek.'

200 koeien per uur melken

Om het bedrijf uit te breiden koopt Welter veestapels op van stoppende veehouders. 'We houden bij de opstart vast aan de oorspronkelijke kudde om de rangorde niet te verstoren.' Maar het kost tijd om alle producties op peil te krijgen. Bij driemaal daags melken ligt de dagproductie momenteel op 27 kg melk; in de ogen van Welter nog niet voldoende. 'We zien dat versgekalfde koeien zich het beste aanpassen. Koeien die later in de lactatie verhuizen, krijgen een blijvende productiedip. Het kost ons nog een jaar de tijd om op volle koers te komen.' Of vaarzen geen betere keuze waren? 'Vaarzen zijn in grote aantallen niet beschikbaar op de Franse markt. Buitenlandse vaarzen zijn evenmin een optie. Slachthuizen houden de deur dicht voor buitenlands vee. Alleen voor Franse koeien bestaat hier afzet.'

Veel ruimte voor de opslag van mais, luzerne en perspulp

Welter hekelt het Franse beleid en wijst op de verregaande bescherming van de markt. 'Door de betalingsstructuur van onze melkerijen werd onze melkprijs al die jaren sterk gebufferd en schommelde de melkprijs hier minder dan in pakweg Nederland, België of Duitsland. Franse melkveeouders kennen de grillen van de markt niet. De verwachting is dat veel bedrijven straks niet met die prijsschommelingen kunnen omgaan.'

Het melken gebeurt in een 50 standsbuitenmelker van Boumatic met een netto-rendement van 200 koeien per uur. In een systeem van drie keer daags melken komen zes groepen in de wachtruimte. 'Een koe moet veertien uur per dag kunnen liggen of herkauwen en heeft zes tot zeven uur nodig om het voer op te nemen. Dan blijft er nog maximaal drie uur over om gemolken te worden. Bij drie keer melken betekent dat slechts een uur per melkbeurt.'

Luzerne in plaats van gras

Het rantsoen van de koeien bevat 25 kg maaskuil, 7 kg perspulp, 7 kg luzerne, 2 kg soja, 2 kg koolzaad, 6 kg bierbostel, mineralen, zouten en nog 300 gram miscanthus of olifantengras. 'Dit laatste helpt het structuurgehalte van het rantsoen op peil te brengen', geeft Welter aan. Het product wordt aangekocht bij een akkerbouwer. Opvallend is ook het ontbreken van gras in het rantsoen. 'We hebben van duizend hectare dertig hectare natuurgrasland. De rest is alle-

Het vullen en lossen van de melktanks gebeurt in een aparte ruimte

maal cultuurgrond. Als eiwitbron voor de koeien zit luzerne in ons teeltplan.' Maximale melkproductie is niet meteen een streven. 'We willen gewoon koeien melken', klinkt het antwoord kort en bondig. Het fokprogramma is daarom gebaseerd op een driewegkruising met zwartbont holstein, montbéliarde en Scandinavische rode rassen. 'De stierkeuze is niet moeilijk: je neemt gewoon de volgende kruisingsstier uit het inseminatievat.'

Michel Welter gaat even door op het onderwerp fokkerij. 'Ik wil eigenlijk koeien hebben die ik niet ken. Als je koeien kent, dan zijn het of de beste of juist de slechtste van de stal. De gemiddelde koe ken je niet: je ziet haar nooit. Maar dat is wel de gemakkelijkste manier om melk te produceren. Een koe die het jaar rond 35 kg melk geeft, vlot drachtig raakt en blijft lopen: dat is wat ik wil.'

Met de afschaffing van de melkquota is er slechts één doel voor ogen op 'la ferme de mille vaches' en dat is om die duizend koeien te melken met de huidige vijftien personeelsleden. 'Het doel was en is nog steeds om tien miljoen kilo melk te produceren.'

Met elke dag een volle tankwagen denkt Welter ook aan de afnamekant wat te kunnen betekenen. Nu gaat de melk naar Solarec Laiterie des Ardennes in het Belgische Recogne. Risico's wil hij op dat vlak niet nemen. 'Melk is een directe markt. Ik hoef geen hoge eendagsvlieg in melkprijs, geef mij maar liever een vaste afnemer met goede garanties.'

Behalve het voerhek zijn ook de ligboxen uit flexibele kunststof vervaardigd

